

Banja Luka, 28.12.2021.
Broj: 01-NO-XXI-R-09-k/21

Na osnovu člana 56. Statuta Nove banke AD Banja Luka, Nadzorni odbor Nove banke na XXI sjednici od 28.12.2021. godine, donosi

INTERNE PRINCIPE I STANDARDE KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA AKCIONARSKIM DRUŠTVOM NOVA BANKA AD BANJA LUKA

Uvod

Standardima korporativnog upravljanja akcionarskog društva Nova banka AD Banja Luka (u daljem tekstu: Standardi) detaljnije se utvrđuju mehanizmi funkcionisanja i zaštite interesa u međusobnim odnosima različitih nosilaca interesa (zainteresovanih strana, stakeholder-a) u akcionarskom društvu Nova banka AD Banja Luka (u daljem tekstu: Banka ili akcionarsko društvo).

Nosioci interesa u Banci su postojeći i potencijalni akcionari, kreditori, povjerioci, dobavljači, zaposleni, Uprava, Nadzorni odbor, lokalna zajednica i država.

Poštovanjem standarda korporativnog upravljanja poboljšava se konkurentna sposobnost Banke, ostvaruju se povoljniji uslovi za investicionu aktivnost, te omogućava efikasnije funkcionisanje finansijskih tržišta.

Standardi korporativnog upravljanja, kao skup pravila i načela, imaju za cilj unapređenje korporativnih odnosa između zainteresovanih strana koji proizilaze iz važećih zakonskih propisa i međunarodno prihvaćenih načela i iskustva najboljih praksi korporativnog upravljanja, kako bi se dobrim i odgovornim upravljanjem i nadziranjem poslovnih i upravljačkih funkcija Banci olakšao pristup kapitalu uz niže troškove, jer su jasno definisane procedure korporativnog upravljanja, zasnovane na opšteprihvaćenim međunarodnim standardima, jedan od osnovnih kriterijuma za donošenje odluke o investiranju.

Standardi upravljanja utvrđeni su na bazi sledećih principa korporativnog upravljanja usvojenih od strane Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD-a):

1. Osiguravanje osnova za efikasnu primjenu principa upravljanja akcionarskim društvima
2. Prava akcionara i ključne vlasničke funkcije
3. Ravnopravan tretman akcionara
4. Uloga zainteresovanih strana - nosilaca interesa u upravljanju akcionarskim društvima
5. Objavljivanje i javnost informacija
6. Uloga i odgovornosti odbora.

Poštovanjem Standarda korporativnog upravljanja poboljšava se konkurentna sposobnost Banke, te ostvaruju se povoljniji uslovi za investicionu aktivnost. Ovi Standardi korporativnog upravljanja, kao skup pravila i načela, imaju za cilj unapređenje korporativnih odnosa između zainteresovanih strana koje proizilaze iz važećih zakonskih propisa i međunarodno prihvaćenih načela i iskustava najboljih praksi korporativnog upravljanja, kako bi se dobrim i odgovornim upravljanjem i nadziranjem poslovnih i upravljačkih funkcija akcionarskim društvima olakšao pristup kapitalu uz niže troškove, jer su jasno definisane procedure korporativnog upravljanja,

zasnovane na opšte prihvaćenim međunarodnim standardima, jedan od osnovnih kriterijuma za donošenje odluke o investiranju.

Osnovna načela Standarda su: transparentnost poslovanja, jasno razrađene procedure za rad organa koji donose važne odluke, izbjegavanje sukoba interesa, efikasna unutrašnja kontrola i efikasan sistem odgovornosti.

I PRAVA AKCIONARA

1. Akcionari imaju pravo na upravljanje Bankom učešćem i glasanjem na skupštini akcionara, pravo na pravovremeno i redovno dobijanje relevantnih informacija o Banci, uključujući i pravo pristupa pravnim aktima i drugim dokumentima i informacijama Banke, pravo prečeg sticanja novih akcija, pravo na dio dobiti, pravo slobodnog raspolaganja akcijama, pravo na sigurnu i brzu registraciju vlasništva u Banci, pravo da biraju i razrješavaju članove Nadzornog odbora Banke i pravo da budu birani u Nadzorni odbor Banke, pravno na nesaglasnost i otkup akcija od strane Banke, pravo na podnošenje tužbe, te pravo na dio likvidacionog viška.
2. Banka podstiče svoje akcionare da aktivno i odgovorno koriste svoja prava.

Standard 1 - Pravo na upravljanje Bankom

- 1.1. Akcionari, vlasnici običnih (redovnih) akcija imaju pravo da učestvuju u upravljanju Bankom srazmjerno učešću u akcionarskom kapitalu.
- 1.2. Akcionari ostvaruju pravo na upravljanje Bankom učešćem u radu Skupštine akcionara Banke, a na osnovu izvještaja o akcionarima Banke, evidentiranim u Centralnom registru hartija od vrijednosti 10 dana prije dana održavanja sjednice Skupštine akcionara Banke.
- 1.3. Svaki akcionar ima pravo da lično ili posredstvom punomoćnika učestvuje u radu Skupštine akcionara Banke, da učestvuje u raspravi, da podnosi prijedloge, postavlja pitanja i na njih dobija odgovore.
- 1.4. Svaka obična akcija Banke daje akcionaru pravo glasa na Skupštini akcionara, tako da jedna akcija uvijek daje pravo na jedan glas.
- 1.5. Predsjednik Nadzornog odbora Banke je obavezan da najmanje jednom godišnje sazove skupštinu akcionara (redovna skupština).
- 1.6. Redovnu godišnju skupštinu akcionara treba održati najkasnije u roku od šest mjeseci nakon završetka poslovne godine.
- 1.7. Nadzorni odbor Banke je obavezan da, bez odlaganja, sazove Skupštinu akcionara Banke i predloži mjere u cilju zaštite interesa povjerilaca, akcionara i Banke, ako se prilikom izrade finansijskih izvještaja ili u drugim slučajevima utvrdi da Banka posluje sa gubitkom.
- 1.8. Pored godišnje skupštine akcionara, koja je obavezna, Nadzorni odbor može u toku godine sazvati više sjednica Skupštine, kada smatra da je to u najboljem interesu Banke ili kada to zahtjeva akcionar ili grupa akcionara sa više od 10% ukupnog broja akcija s pravom glasa, Nadzorni odbor, Uprava Banke i Odbor za reviziju. Ovako sazvana Skupština akcionara se zove vanredna skupština.
- 1.9. Izuzetno, vanrednu skupštinu može sazvati privremeni upravnik Banke, likvidacioni upravnik Banke, ako je Banka u dobrovoljnoj likvidaciji i Agencija

- 1.10. Nadzorni odbor Banke je dužan da se odluči o zahtjevu za sazivanje vanredne skupštine najkasnije u roku od 10 dana od dana prijema zahtjeva i da o tome obavijesti podnosioca zahtjeva, najkasnije u roku od sedam dana od dana donošenja odluke.
- 1.11. Odluka o odbijanju sazivanja vanredne skupštine obavezno sadrži razloge odbijanja.
- 1.12. Skupština Banke: donosi Statut Banke i usvaja izmjene i dopune osnivačkog akta i Statuta Banke, usvaja poslovnu politiku i strategiju, te plan poslovanja Banke, usvaja godišnji izvještaj o poslovanju i finansijske izvještaje Banke sa izvještajem privrednog društva za reviziju, mišljenjem Nadzornog odbora Banke i Odbora za reviziju Banke u vezi sa finansijskim izvještajima, usvaja izvještaj Nadzornog odbora Banke o obavljenom nadzoru poslovanja Banke i rada Uprave Banke, odlučuje po prijedlogu Nadzornog odbora Banke o raspodjeli ostvarene dobiti, odnosno pokriću gubitka u skladu sa osnivačkim aktom ili Statutom Banke, odlučuje o povećanju i smanjenju kapitala Banke, odnosno o ulaganjima kapitala u drugu banku ili u druga pravna lica, odlučuje o emisiji, povlačenju i poništavanju akcija i drugim poslovima sa hartijama od vrijednosti, u skladu sa relevantnim propisima važećim u Republici Srpskoj i Statutom Banke, donosi politiku za izbor i procjenu ispunjenosti uslova za članstvo u Nadzornom odboru Banke i samoprocjenu rada Nadzornog odbora Banke, imenuje i razrješava članove Nadzornog odbora Banke, odlučuje o naknadama članova Nadzornog odbora i Odbora za reviziju Banke, odlučuje o izdacima po osnovu nagrađivanja članova Uprave i Nadzornog odbora Banke, odlučuje o kupovini, prodaji, zamjeni, davanju u najam i drugim transakcijama sa imovinom, direktno ili posredstvom zavisnih društava Banke, u iznosu koji prelazi 33% knjigovodstvene vrijednosti imovine Banke, odlučuje o prodaji i kupovini imovine čija je vrijednost između 15% i 33% knjigovodstvene vrijednosti imovine Banke, ako takva transakcija nije prethodno odobrena jednoglasnom odlukom Nadzornog odbora Banke, odlučuje o statusnim promjenama i prestanku rada Banke, odlučuje o izboru i razrješavanju privrednog društva za reviziju, odlučuje o osnivanju, reorganizaciji i likvidaciji zavisnih društava Banke i odobravanju njihovih statuta, donosi poslovnik o radu Skupštine Banke, odlučuje o drugim pitanjima bitnim za poslovanje Banke, u skladu sa relevantnim propisima važećim u Republici Srpskoj, Statutom i poslovnikom o radu Skupštine Banke.
- 1.13. Pisani poziv za održavanje sjednice Skupštine akcionara objavljuje se najkasnije 30 dana i najranije 60 dana prije dana održavanja sjednice skupštine, a pisani poziv za vanrednu skupštinu najkasnije 15 dana i najranije 30 dana prije dana održavanja sjednice skupštine.
- 1.14. Poziv za sjednicu skupštine akcionara objavljuje se bez prekida na internet stranici Banke (www.novabanka.com), na interne stranici Banjalučke berze HoV, tokom vremena koji prethodi održavanju Skupštine i u najmanje dva dnevna lista registrovana na području Republike Srpske, najmanje 30 dana i najviše 60 dana prije održavanja skupštine, ako se radi o redovnoj skupštini, odnosno najmanje 15 i najviše 30 dana prije održavanja skupštine, ako se radi o vanrednoj skupštini akcionara.
- 1.15. Obavještenje o održavanju sjednice Skupštine akcionara Banke obavezno sadrži vrijeme i mjesto održavanje sjednice, prijedlog Dnevnog reda i prijedloge odluka o kojima se glasa na Skupštini. Obavještenje takođe sadrži informaciju da su akcionar ima pravo od dana objavljivanja obavještenja o sazivanju Skupštine, u prostorijama Banke – Filijalama, svakim radnim, izvršiti uvid u finansijski izvještaj sa izvještajima eksternog revizora, Nadzornog odbora i druge dokumente koji se odnose na prijedlog odluka uvrštenih u dnevni red Skupštine
- 1.16. Skupština akcionara se održava na dan i u vrijeme utvrđenim odlukom Nadzornog odbora.

- 1.17. Skupština akcionara se održava u sjedištu Banke. Izuzetno, kada je to opravdano Skupština se može održati i van sjedišta Banke (uključujući i van mjesta sjedišta Banke).
- 1.18. Banka će preduzeti sve raspoložive mjere i aktivnosti da obavijesti akcionare o mjestu i vremenu održavanja, dnevnom redu skupštine akcionara, te da im obezbijede jednaku mogućnost za efikasno učešće u radu skupštine.
- 1.19. Uz pisani poziv za sazivanje Skupštine akcionara, za svaku tačku Dnevnog reda o koj Skupština odlučuje, Banka objavljuje prijedlog odluke. Na sjednici Skupštine akcionara može se odlučivati samo o tačkama dnevnog reda koje su valjano objavljene i uvrštene u dnevni red, a može se raspravljati i o drugim pitanjima.
- 1.20. Prijedlog tačke dnevnog reda treba da sadrži i naznaku pravnog osnova za donošenje odluke i naznaku propisane većine za donošenje predložene odluke.
- 1.21. Ako je odluka na osnovu koje nastaju prava na nesaglasnost predmet glasanja na Skupštini akcionara, poziv za sjednicu i glasanje mora sadržati obavještenje da akcionari imaju ili mogu imati takva prava i upućivanje na ta prava.
- 1.22. Prijedlozi odluka i drugi materijali, čije je javno objavljivanje primjereno, a o kojima će akcionari glasati, su besplatno raspoloživi, na stranicama Banjalučke berze hartija od vrijednosti i u sjedištu Banke.
- 1.23. Ako skupština odlučuje o izmjeni statuta, u objavljenom dnevnom redu naznačuje se mjesto gdje se nalazi tekst statuta koji se mijenja.
- 1.24. Akcionar ili grupa akcionara koji imaju najmanje 10% akcija sa pravom glasa mogu predložiti i zahtijevati da se najviše dva nova pitanja uključe u dnevni red Skupštine. Prijedlog se, u pisanoj formi, dostavlja Nadzornom odboru, u sjedištu Banke, u roku od sedam dana od dana objave godišnjeg saziva sjednice skupštine, odnosno u roku od pet dana od dana objave saziva sjednice vanredne skupštine. Prijedlog za dopunu dnevnog reda sadrži razloge za davanje prijedloga, uključujući i prijedlog odluke kao i imena akcionara koji daju prijedlog i broj glasova kojim raspolažu.
- 1.25. Članovi Nadzornog odbora treba da razmotre prijedlog za uvrštenje nove tačke u dnevni red u predviđenom roku, te da o prihvatanju ili odbijanju prijedloga akcionara za dopunu pismeno obavijeste predlagače.
- 1.26. Ako Nadzorni odbor propusti da u roku 72 časa od dana prijema zahtjeva odgovori na zahtjev akcionara u za uključenje novih pitanja u Dnevni red, ili ako on odbije zahtjev, nadležni sud u vanparničnom postupku ima ovlašćenje, po zahtjevu bilo kog od tih akcionara koji se mora podnijeti u daljem roku od 48 časova, da naloži da se njihovom zahtjevu udovolji, o čemu donosi odluku u roku od 48 časova nakon prijema zahtjeva
- 1.27. Većinom glasova prisutnih na samoj sjednici skupštine akcionara može se dopunjavati dnevni red, osim po pitanjima koja zahtijevaju donošenje odluka.
- 1.28. Akcionar ne može glasati na sjednicama Skupštine akcionara Banke kad se odlučuje: oslobađanju ili smanjenju njegovih obaveza i obaveza sa njim povezanih lica prema društvu, pokretanju ili odustajanju od spora protiv njega ili sa njim povezanih lica, odobravanju poslova u kojima postoji sukob interesa između njega i/ili sa njim povezanih lica i društva (klauzula sukoba interesa).
- 1.29. O radu skupštine vodi se zapisnik koji obavezno sadrži: mjesto i dan održavanja skupštine, konstataciju na koji način i kada je skupština sazvana, predloženi i usvojeni dnevni red, ime i prezime zapisničara, imena i prezimena članova—odbora za glasanje, spisak

prisutnih akcionara na skupštini sa brojem akcija/glasova kojim raspolažu, kratak sadržaj diskusije, rezultate glasanja po pojedinačnim tačkama dnevnog reda ("za", "protiv"), konstataciju predsjedavajućeg o donošenju odluke i izdvojena mišljenja pojedinih akcionara.

- 1.30. Zapisnik potpisuju predsjedavajući skupštine, dva ovjerivača zapisnika i zapisničar, najkasnije u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine.
- 1.31. Sjednicama Skupštine akcionara Banke treba da prisustvuje i notar.
- 1.32. Zapisnici sa sjednica Skupštine akcionara Banke se trajno čuvaju. Banka je dužna da zapisnike stavi na raspolaganje svakom akcionaru ili ranijem akcionaru za period u kome je bio akcionar Banke, radi kopiranja i ostvarivanja prava uvida, u prostorija Banke, za vrijeme radnog vremena Banke.
- 1.33. Akcionar pravo glasa ostvaruje lično ili posredstvom punomoćnika. Lično glasanje podrazumijeva učestvovanje u radu skupštine ili glasanje pismenim putem.
- 1.34. U slučaju da akcionar želi da glasa pismenim putem, Nadzorni odbor Banke je obavezan da tom akcionaru, na odgovarajući način, omogući (prihvatanjem dostave pismena poštom i elektronskog glasanja u odsustvu). Glasanje pisanim putem će biti pobliže uređeno Poslovníkom o radu Skupštine akcionara koji usvaja Skupština akcionara.
- 1.35. Akcionar može dati punomoć za zastupanje.
- 1.36. Punomoć se može dati poslovno sposobnom punoljetnom fizičkom licu i pravnom licu
- 1.37. Punomoć se daje u pisanoj formi, a mora biti ovjerena kod nadležnog organa
- 1.38. Primjerak punomoći obavezno se dostavlja Banci, prilikom registracije za učešće u radu Skupštine akcionara Banke.
- 1.39. Punomoć se može izdati za jednu ili više skupština, na određeno vrijeme ili do opoziva. Kada je punomoć data za jednu ili više Skupština, važi i za ponovljenu skupštinu, bez obzira na razloge ponavljanja.
- 1.40. Punomoć za zastupanje na skupštini akcionara treba da sadrži naročito sledeće podatke: podatke o vlastodavcu i punomoćniku (puno ime i prezime, JMBG i adresa stanovanja), podatke o broju, vrsti i klasi akcija za koje se daje punomoć, granice ovlašćenja, vrijeme trajanja punomoći. Punomoć može da sadrži i uputstvo za glasanje.
- 1.41. Udruženje akcionara može zastupati akcionara na skupštini na osnovu pisanog ugovora kojim mu je akcionar prenio ostvarenje svih ili određenih glasačkih prava po svojim akcijama ili na osnovu propisane ovjerene pisane punomoći.
- 1.42. Lica koja zastupaju akcionare saopštavaju akcionarima svoje prijedloge za ostvarivanje glasačkog prava po pojedinim tačkama dnevnog reda. Ako akcionari licu koje ih zastupa ne daju uputstva za ostvarivanje glasačkog prava, to lice će glasačko pravo ostvarivati vodeći računa o interesu akcionara.
- 1.43. U slučaju da se pravo glasa ostvaruje posredstvom punomoćnika, punomoćnik ne može biti direktor, član Uprave niti Nadzornog odbora Banke, kao ni kandidat za članove ovih organa niti povezana lica, s tim da u slučaju glasanja pismenim putem, akcionar ovlašćuje predsjednika skupštine da na skupštini u njegovo ime pročita stav akcionara po svakoj tački dnevnog reda.

- 1.44. Odbor za glasanje je obavezan da verifikuje identitet punomoćnika i utvrdi valjanost svake punomoći.

Standard 2 - Pravo na pravovremeno i redovno dobijanje relevantnih informacija o Banci

- 2.1. Akcionari trebaju biti informisani o pravilima i procedurama glasanja na sjednicama skupštine akcionara Banke. Poštovanje ovog principa Banka obezbjeđuje na način da je svakom akcionaru besplatno dostupan Statut Banke i Poslovnik o radu skupštine akcionara Banke ili na njegov zahtjev dat na raspolaganje radi uvida ili kopiranja, uručen ili dostavljen.
- 2.2. Akcionarima treba biti obezbijeđena dovoljna informisanost o svakoj tački dnevnog reda o kojoj treba da glasaju. U smislu ove preporuke, dovoljna informisanost podrazumijeva: tačnost, potpunost, pravovremenost i jednostavnu dostupnost informacija na osnovu kojih akcionari treba da utvrde svoj stav.
- 2.3. Akcionari treba da imaju mogućnost da prethodno razmatraju sve prijedloge odluka o preduzimanju vanrednih poslova koji bi značajno promijenili stanje imovine ili obaveza Banke. U tom smislu, posebno se objavljuju informacije o prodaji imovine Banke, statusnim promjenama, planiranim povećanjima i smanjenjima osnovnog kapitala.
- 2.4. Prije održavanja redovne sjednice skupštine akcionara Banke, akcionarima treba biti dostupan finansijski izvještaj Banke, sa mišljenjem nezavisnog revizora. Ovaj materijal akcionarima treba biti dostupan najkasnije danom objavljivanja poziva za održavanje sjednice Skupštine akcionara Banke.
- 2.5. Banka treba da obezbijedi ažurno objavljivanje svih informacija o sukobu interesa za sva lica koja su predložena za imenovanje u Nadzorni odbor Banke ili su učesnici transakcija sa Bankom, a naročito ukoliko je taj sukob interesa u vezi sa odlukama o kojima akcionari treba da glasaju.
- 2.6. Podaci o vlasničkoj strukturi Banke su javni i svakodnevno dostupni akcionarima i potencijalnim investitorima.
- 2.7. Nakon održane skupštine akcionara Banka, najkasnije u roku od 3 dana od dana održavanja sjednice, objavljuje odluke usvojene na sjednici Skupštine akcionara, na stranicama Banjalučke berze hartija od vrijednosti.

Standard 3 - Pravo prečeg sticanja novih akcija (pravo preče kupovine)

- 3.1. Akcionar ima pravo prečeg sticanja akcija iz novih emisija akcija Banke, srazmjerno procentualnom učešću u akcionarskom kapitalu Banke, na dan presjeka, koji ne može biti utvrđen u roku kraćem od dvadeset dana od dana donošenja odluke o emisiji akcija.
- 3.2. Rok u kome se može ostvariti pravo prečeg sticanja novih akcija ne može biti kraći od 15 dana od dana početka upisa i uplate predmetne emisije.
- 3.3. Pravo prečeg sticanja akcija može se ograničiti ili isključiti samo odlukom Skupštine akcionara Banke, a na pisani i detaljno obrazloženi prijedlog Nadzornog odbora Banke.
- 3.4. Odluka Skupštine akcionara o ograničenju ili isključenju prava prečeg sticanja je sastavni dio odluke o povećanju akcionarskog kapitala Banke.

Standard 4 - Pravo na dio dobiti Banke

- 4.1. Akcionar ima pravo na udio u dobiti koju Skupština akcionara odredi za raspodjelu, u akcijama ili u novcu srazmjerno procentualnom učešću u akcionarskom kapitalu Banke, na dan presjeka.
- 4.2. Dan dividende (dan presjeka) ne može biti utvrđen u roku kraćem od dvadeset dana od dana donošenja odluke o isplati dividende.
- 4.3. Odluka skupštine akcionara o raspodjeli dobiti za dividende obavezno sadrži: naznaku o tome koji akcionari imaju pravo na dividendu (datum presjeka), način isplate dividende, iznos dividende u odnosu na nominalnu vrijednost akcija i rok isplate dividende (ako se isplata vrši u novcu).
- 4.4. Kada donese odluku o isplati dividende u novcu, skupština akcionara treba da uspostavi i objavi jasne procedure i rokove za efektivno plaćanje akcionarima. Rok bi trebao biti razumno kratak - ne duži od 30 dana, a procedura jednaka za sve.
- 4.5. Dividenda politika treba da bude sastavni dio opštih akata Banke koji su dostupni akcionarima, a odluka o raspodjeli dividende treba da bude u skladu sa dividendnom politikom.

Standard 5 - Pravo slobodnog raspolaganja akcijama

- 5.1. Transakcije na tržištu kapitala trebaju biti obavljene na pravičan i javan način, kako bi prava svih akcionara bila zaštićena.
- 5.2. Pravo raspolaganja akcijama kojima se organizovano trguje na berzi, ne može se ograničavati, osim u slučajevima utvrđenim zakonom.

Standard 6 - Pravo na sigurnu i brzu registraciju vlasništva

- 6.1. Svakom akcionaru mora biti osigurano pravo na sigurnu i brzu registraciju vlasništva u Banci, u roku od tri dana od dana nastale promjene u vlasništvu.
- 6.2. Banka je obavezna da preduzme sve potrebne radnje u cilju brze i sigurne registracije vlasništva po osnovu emisije hartija od vrijednosti.

Standard 7 - Pravo akcionara da biraju i razrješavaju članove Nadzornog odbora i da budu birani u Nadzorni odbor

- 7.1. Svaki akcionar ima pravo da bude biran u Nadzorni odbor i da bira članove Nadzornog odbora.
- 7.2. Član Nadzornog odbora ne može biti lice: koje je pravosnažno osuđeno za krivično djelo na bezuslovnu kaznu zatvora ili pravosnažno osuđeno za krivično djelo i privredni prestup iz oblasti privrednog i finansijskog kriminala ili se protiv tog lica vodi postupak za ova djela, što ga čini nepodobnim za obavljanje te funkcije, kom je izrečena mjera zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti koje su u potpunosti ili djelimično obuhvaćene bankarskom ili drugom finansijskom djelatnošću za vrijeme dok traje ta zabrana, zaposleno u Novoj banci ili drugoj banci u BiH, niti prokurista Nove banke ili druge banke u Bosni i Hercegovini, koje je na dan oduzimanja dozvole za rad Banci ili

šest mjeseci prije tog dana, odnosno na dan uvođenja privremene ili posebne uprave u Banci bilo ovlašteno za predstavljanje i zastupanje, odnosno član organa upravljanja banke, osim ako to lice svojim aktima i radnjama nije uticalo ili nije moglo uticati na ispunjenje uslova za oduzimanje dozvole za rad banci, odnosno uvođenje privremene ili posebne uprave, a što cijeni Agencija, koje je član uprave, odnosno izvršni direktor ili član upravnog, odnosno nadzornog odbora zavisnog društva, koje je član uprave, odnosno izvršni direktor drugog društva kapitala u čijem se nadzornom, odnosno upravnom odboru nalazi član uprave, odnosno izvršni direktor društva, koje je član nadzornog ili upravnog odbora u više od pet društava kapitala ili institucija i koje prema drugim zakonima ne može biti član nadzornog odbora banke

- 7.3. Od članova Nadzornog odbora Banke se traži da ima dobru poslovnu reputaciju i ugled, ima odgovarajuće kvalifikacije, stručna znanja, vještine i iskustvo potrebno za obavljanje svojih dužnosti, nije u sukobu interesa u odnosu na Banku, akcionare, članove Nadzornog odbora, Upravu i više rukovodstvo, može posvetiti dovoljno vremena obavljanju svojih dužnosti i ispunjava kriterijume utvrđene Zakonom o bankama Republike Srpske i propisima Agencije
- 7.4. Proces imenovanja članova Nadzornog odbora formalan i javan, detaljno opisan Politikom procjene članova Nadzornog odbora Banke, koja je akcionarima dostupna.

Standard 8 - Pravo na nesaglasnost i otkup akcija od strane Banke

- 8.1. U slučaju da se odlukom Skupštine akcionara mjenjaju ili umanjuju, odnosno na drugi način pogađaju prava akcionara, nesaglasni akcionar ima pravo da od Banke zahtijava otkup svojih akcija.
- 8.2. Tržišna vrijednost akcija iz prethodnog stava se utvrđuje kao ponderisana prosječna cijena ostvarena na berzi ili drugom uređenom tržištu u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti, u periodu od šest mjeseci koji prethodi danu donošenja odluke kojom se utvrđuje tržišna vrijednost akcija, ako je u tom periodu obim prometa akcijama te klase na tržištu hartija od vrijednosti predstavljao najmanje 3% ukupnog broja izdatih akcija te klase i da je najmanje u tri mjeseca tog perioda ostvareni obim prometa iznosio najmanje 1% ukupnog broja izdatih akcija te klase na mjesečnom nivou, izuzimajući ponude za preuzimanje i blok poslove.
- 8.3. Akcionar koji namjerava da koristi pravo na traženje otkupa akcija po osnovu nesaglasnosti po odlukama Skupštine akcionara, dužan je da dostavi zahtjev na sjednici skupštine akcionara na kojoj se donosi odluka po osnovu koje je nesaglasan i to predsjedniku skupštine ili licu koga predsjednik skupštine ovlasti ili u roku od 15 dana od dana zaključenja sjednice skupštine akcionara na kojoj se donosi odluka o pitanjima o kojima je nesaglasan.
- 8.4. Po prijemu zahtjeva akcionara za otkup akcija Banke, Banka treba da plati tržišnu vrijednost akcija, najkasnije u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva.
- 8.5. Ukoliko je odlukom suda određena veća vrijednost za isplatu nesaglasnom akcionaru, u odnosu na vrijednost koju je Banka ponudila za taj otkup, taj iznos se isplaćuje svim nesaglasnim akcionarima, pri čemu je Banka dužna da bez odlaganja obavjesti sve nesaglasne akcionare o tome da je jedan ili više akcionara podnijelo zahtjev za procjenu vrijednosti akcija od nadležnog suda

Standard 9 - Pravo na podnošenje tužbe

- 9.1. Akcionar ima pravo da podnese individualnu tužbu protiv kontrolnog akcionara, zastupnika, članova Nadzornog odbora/Uprave Banke, članova Odbora za reviziju, internog revizora, te lica koja imaju ugovorna ovlaštenja za upravljanje poslovima Banke, ukoliko smatra da su mu navedena lica, obavljajući navedene dužnosti u Banci, prouzrokovala štetu.
- 9.2. Akcionar koji ima najmanje 5% akcija sa pravom glasa, ima pravo da podnese tužbu u svoje ime, a za račun društva kontrolnog akcionara, zastupnika, članova Nadzornog odbora/Uprave Banke, članova Odbora za reviziju, internog revizora, te lica koja imaju ugovorna ovlaštenja za upravljanje poslovima Banke, radi naknade štete prouzrokovane privrednom društvu od tih lica povrednom dužnosti koje imaju prema Banci (derivativna tužba).
- 9.3. Prije podnošenja tužbe, akcionar treba da zahtijeva od Banke da podnese istu protiv lica iz prethodnog stava.
- 9.4. Ostvarena naknada štete pripada Banci, a akcionar koji je podnio tužbu ima pravo na naknadu štete.

Standard 10 - Pravo na dio likvidacione mase

- 10.1. U postupku likvidacije Banke, akcionari imaju pravo na dio likvidacione mase utvrđen u postupku likvidacije Banke, srazmjerno učešću u akcionarskom kapitalu Banke.

II RAVNOPRAVAN TRETMAN AKCIONARA**Standard 11 - Ravnopravan tretman akcionara**

- 11.1. Banka treba da osigura ravnopravan tretman svih akcionara.
- 11.2. Akcionari s akcijama iste vrste i klase, jednake nominalne vrijednosti ravnopravni su.
- 11.3. O promjeni prava iz vlasničkih hartija od vrijednosti odlučuje Skupština akcionara Banke.
- 11.4. Investitori trebaju biti unaprijed upoznati o svim pravima, prije nego što kupe akcije iz nove emisije, u skladu sa prospektom koji Banka obavezno priprema.
- 11.5. Trgovanje akcijama na osnovu internih povlaštenih informacija i aktivnosti s ciljem zloupotrebijavanja položaja u Banci je zabranjeno.
- 11.6. Akcionarima trebaju biti istovremeno predloženi svi efekti proizašli iz poslovnih transakcija ili pitanja koja su od uticaja na rad i poslovanje Banke.
- 11.7. Zamjena akcija prilikom obavljanja statusnih promjena mora biti obavljena na način da ne ugrožava prava akcionara, niti ta prava mogu biti definisana van utvrđenog zamjenskog odnosa akcija pravnog (pravnih) prethodnika i pravnog (pravnih) sljedbenika.

III ULOGA ZAINTERESOVANIH STRANA - NOSILACA INTERESA U UPRAVLJANJU BANKOM

Standard 12 - Uloga zainteresovanih strana u upravljanju Bankom

- 12.1. Banka treba da obezbijedi poštovanje i korištenje zakonskih prava svih zainteresovanih strana za rad Banke.
- 12.2. Banka na stranici Banjalučke berze hartija od vrijednosti objavljuje ime lica zaduženog za kontakt sa investitorima.
- 12.3. Banka treba da obezbijedi aktivnu saradnju sa svim zainteresovanim stranama u cilju stvaranja blagostanja, radnih mjesta i održavanja finansijske stabilnosti Banke.
- 12.4. Banka ima pravo na naknadu štete ukoliko zainteresovane strane po bilo kom osnovu nanesu štetu funkcionisanju Banke.
- 12.5. Banka ne mogu učestvovati u pravnim poslovima čiji je predmet davanje avansa, kredita ili zajma, odnosno obezbjeđenje avansa, kredita ili zajma od strane Banke radi sticanja akcija Banke.
- 12.6. U odnosima sa drugim zainteresovanim stranama za rad Banke, Banka treba da izvršava svoje obaveze precizno i na razuman način, što će obezbijediti dugoročni prosperitet Banke i njenih akcionara.
- 12.7. Kada se donose odluke po određenim pitanjima Banka treba da uzme u obzir sve interese zainteresovanih strana, naročito zaposlenih.

IV OBJAVLJIVANJE I JAVNOST

Standard 13 - Objavljivanje i javnost informacija

- 13.1. Banka treba da obezbijedi pravovremeno objavljivanje i javnost svih materijalno značajnih informacija u vezi sa Bankom, uključujući finansijsku situaciju, poslovanje, vlasništvo i upravljanje Bankom. Materijalno značajna informacija je ona informacija čije pojedovanje može da utiče na donošenje odluke od strane njenog korisnika. Neobjavljene materijalno značajne informacije smatraju se povlašćenim informacijama i potpadaju pod poseban režim čuvanja.
- 13.2. Javno objavljivanje finansijskih izvještaja i drugih informacija o Banci treba da omogući procjenu njene vrijednosti sa stanovišta pravnog statusa, finansijske pozicije, poslovnih mogućnosti i prava u vezi sa hartijama od vrijednosti.
- 13.3. Nezavisno o podacima koje je obavezna da objavljuje u skladu sa zakonom ili drugim propisima, Banka treba da, u najkraćem roku, objavi ili stavi na raspolaganje svim zainteresovanim stranama bitne podatke i radu i djelovanju Banke, kao i sve podatke o činjenicama i okolnostima koje mogu imati značajan uticaj na cijenu akcija Banke, pri čemu se smatra da vjerovatnoća značajnog uticaka postoji ukoliko bi razuman investitor vjerovatno uzeo u obzir takvu informaciju kao dio osnove za donošenje svojih investicionih odluka.
- 13.4. Banka treba da osigura objavljivanje informacija o: razvojnim planovima i njihovom uticaju na ekonomski i socijalni položaj zaposlenih, kretanju i promjenama zarada, zaštiti i bezbjednost na radu i mjere za poboljšanje uslova rada, ciljevima Banke, većinskim

- vlasnicima, članovima Uprave i Nadzornog odbora i njihovim primanja, razlozima za eventualnu ostavku ili raskidom ugovora, informacije o: revizoru, raspodjeli dobiti, statusnim promjenama, promjenama oblika Banke i osnivanju novih privrednih društava, politici upravljanja Bankom, transakcijama povezanih strana, predvidivim materijalnim faktorima rizika i mehanizmima za upravljanje rizikom (ukoliko nisu u domenu poslovne tajne), pitanjima vezanim za zaposlene i druge zainteresovane za rad Banci, strukturi i politici upravljanja, objavljenoj ponudi za preuzimanje, promjenama u portfelju akcija Banke članova Uprave i Nadzornog odbora Banke.
- 13.5. Banka je dužna da svoje finansijske izvještaje sastavlja i objavljuje u skladu sa u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj, koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, Zakonu o bankama Republike Srpske i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske, donesenim na osnovu pomenutih zakona, te Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.
 - 13.6. Banka je dužna da izvještaj privrednog društva za reviziju u skraćenom obliku objavi u **roku od 15 dana po njegovom prijemu**, u jednom ili više dnevnih novina dostupnih na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine i na svojoj internet stranici.
 - 13.7. Banka svoje godišnje finansijske izvještaje objavljuje na stranicama Banjalučke berze hartija od vrijednosti najkasnije do 28.02. tekuće godine za prethodnu godinu; polugodišnje finansijske izvještaje najkasnije do 30.07, a tromjesečne finansijske izvještaje najkasnije do kraja narednog mjeseca u odnosu na prethodno tromjesečje.
 - 13.8. Banka je dužna da revidirane godišnje finansijske izvještaje, zajedno sa godišnjim izvještajem o poslovanju i izvještajem privrednog društva za reviziju, objavi na svojoj internet stranici i učini ih dostupnim javnosti najkasnije do 30.06. tekuće godine, za prethodnu godinu.
 - 13.9. Pored objavljivanja godišnjeg izvještaja privrednog društva za reviziju, Banka je dužna da do 30.07. tekuće godina, za prvo polugodište, na svojoj internet stranici objavi polugodišnji izvještaj, kao i informacije koje sadrže imena članova organa upravljanja banke i svih akcionara koji imaju 5% ili više akcija sa pravom glasa. Banka je dužna da polugodišnji izvještaj u skraćenom obliku u jednom ili više dnevnih novina dostupnih na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine
 - 13.10. Banka je dužna da u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke propisanom od strane Agencije za bankarstvo RS, podatke, odnosno informacije propisane ovom odlukom objavljuje najmanje jednom godišnje sa stanjem na dan 31. 12. i to najkasnije do 31.05. naredne godine.
 - 13.11. Godišnji, polugodišnji i tromjesečni izvještaji su najvažniji i najsadržajniji izvor podataka o Banci, zato ne bi trebalo da budu ograničeni samo na podatke propisane zakonskim i profesionalnim normama, već svakako treba da uključe strateške ciljeve, plan poslovanja za buduće periode, razumljivu analizu i stavove Uprave o poslovanju u proteklom periodu, kao i pojašnjenja Uprave u vezi sa eventualnim važnijim odstupanjima u odnosu na planirane rezultate i ostvarene strateške ciljeve.
 - 13.12. Godišnji izvještaj treba da bude objavljen i na engleskom jeziku, a polugodišnji i tromjesečni izvještaji svakodnevno treba da budu dostupni na uvid akcionarima u sjedištu i na poslovnoj adresi Banke, kao i na internet stranicama Banjalučke berze hartija od vrijednosti.

- 13.13. U slučaju da se u javnosti pojave različite glasine u vezi sa poslovanjem Banke, Banka je obavezna da izda obavještenje u javnosti kojim bi potvrdila ili negirala te glasine.
- 13.14. Potrebno je jasno definisati nadležnosti različitih organa Banke u smislu prikupljanja, analize, pripreme i objavljivanja relevantnih informacija.
- 13.15. Sve informacije o značajnim događajima, većim transakcijama i relevantne materijalne informacije u smislu poslovanja Banke trebale bi se u potpunosti objaviti na blagovremen način, tako da su dostupne svim akcionarima.
- 13.16. Predmet posebno detaljnog objavljivanja treba da budu transakcije sa povezanim licima, a naročito sa povezanim pravnim licima u formi konsolidovanih finansijskih izvještaja, pripremljenih u skladu sa računovodstvenim standardima.
- 13.17. Predmet objavljivanja su i promjene u strukturi vlasništva, naročito u slučajevima kada sticalac prelazi preko 10, 25, 50 ili 75%.
- 13.18. Predmet objavljivanja je i spisak pravnih lica u kojima Banka posjeduje vlasničko učešće preko 10%, uz objavu naziva i sjedišta privrednog društva, te procenta učešća.
- 13.19. Akcionari bi trebali biti upoznati sa detaljima transakcija u koje ulaze članovi Uprave i Nadzornog odbora Banke direktno ili indirektno sa Bankom ili njegovom organizacionom cjelinom.
- 13.20. Različita povezivanja i aranžmani koji omogućavaju pojedinim akcionarima stepen kontrole koji nije srazmjeran njihovom akcijskom kapitalu trebaju da budu objavljeni, ukoliko su takvi Banci poznati.
- 13.21. Informacije koje se objavljuju u slučajevima javne ponude akcija Banke moraju biti takve da omogućavaju investitorima da ostvare fer procjenu pravnog statusa, finansijskog položaja, poslovne mogućnosti i cijena akcija.
- 13.22. Banka i zaposleni u Banci obavezni su da pripreme i poštuju procedure kojima se od konkurencije štite informacije značajne za očuvanje tržišne pozicije.
- 13.23. Načini objavljivanja informacija trebali bi obezbijediti korisnicima pošten, pravovremen i povoljan (jeftin) pristup relevantnim informacijama.
- 13.24. Banka treba da koristi medije (dnevne novine, elektronske medije, WEB stranicu) za objavljivanje navedenih informacija, koji omogućavaju da se osiguraju jednaki uslovi za investitore koji trguju hartijama od vrijednosti. O izboru pojedinačnog medija mora postojati odluka, koja je navedena u opštim aktima Banke.
- 13.25. Banka ne treba da daje informacije trećim stranama koje sadrže bilo kakve informacije iz saopštenja za javnost prije nego što budu javno objavljene, osim ovlaštenim licima nadležnih organa i licima koji obavljaju funkciju savjetnika Banke, uz naglasak sa ni oni ne mogu da naruše princip povjerljivih informacija.
- 13.26. Ukoliko Banka objavi bilo koju informaciju u inostranstvu, treba da takvu informaciju objavi i na domaćem tržištu.
- 13.27. Banka treba da uključi u godišnji izvještaj o poslovanju i izjavu o usklađenosti s principima i standardima upravljanja akcionarskim društvima, s tim da će detaljno pojasniti usklađenost djelovanja sa principima i standardima upravljanja akcionarskim društvima, te pojasniti i navesti razloge eventualnih odstupanja od principa i standarda.

- 13.28. Korišćenje povlašćenih informacija u cjelosti je zabranjeno, osim licima kojima su takve informacije dostupne (upućena lica), s obzirom da bi tako moglo doći do nedopuštene prednosti prilikom trgovanja finansijskim instrumentima Banke, nezavisno o tome koristi li se povlašćenom informacijom samo upućeno lica ili neko treće lice koje je te informacije dobilo od upućenog lica.
- 13.29. Zabrana korišćenja povlašćenih informacija odnosi se na sve akcionare, članove Uprave i Nadzornog odbora, članove Odbora za reviziju, spoljne savjetnike Banke, kao i sva lica koja se u odnosu na svoj položaj u Banci ili izvan Banke smatraju licima kojima su dostupne povlašćene informacije.
- 13.30. Banka je dužna da uspostavi mehanizme kojima će se obezbjediti da lica koja raspolažu ili dolaze u dodir sa povlašćenim informacijama budu obavještena o prirodi i značaju tih informacija i ograničenjima u vezi njihovog korišćenja, te da obezbijedi nadzor nad protokom povlašćenih informacija i njihovom mogućom zloupotrebom.
- 13.31. Banka je dužna da u godišnjem izvještaju navede podatke o akcijama koje su u posjedu članova Uprave i Nadzornog odbora Banke, te članova Odbora za reviziju.
- 13.32. Banka bi trebalo da učini dostupnim podatke o poslovima u kojima su s jedne strane učestvovali članovi Uprave i Nadzornog odbora Banke ili s njima povezana pravna ili fizička lica, a s druge strane Banke ili sa njom povezana lica. Prilikom objave ovih informacija Banka je dužna da vodi računa o zaštiti ličnih podataka navedenih lica, a u skladu sa propisima kojima je uređena ova oblast.
- 13.33. Banka je dužna da pravovremeno utvrdi i na odgovarajući način objavi podatke o glavnim rizicima kojima je izložena, kao i procjenu vjerovatnoće ostvarenja potencijalnih rizika. Prilikom objave ovih podataka Banka je dužna voditi računa da istim ne ugrozi svoju poziciju na tržištu i da konkurenciji ne obezbijedi povjerljive podatke.

V ULOGA I ODGOVORNOSTI ODBORA

Standard 14 – Opšti zadaci i odgovornosti odbora

- 14.1. Primjena standarda korporativnog upravljanja treba da omogući strateško vođenje Banke, efikasan sistem nadzora nad menadžmentom od strane odbora i odgovornost odbora prema Banci i akcionarima.
- 14.2. Članovi Uprave i Nadzornog odbora vrše svoje funkcije u najboljem interesu Banke i u vođenju poslova postupaju s pažnjom dobrog privrednika, te poštujući obaveze povjerljivosti podataka.
- 14.3. Organi upravljanja Banke treba da osiguraju odgovarajuće sisteme kontrole, praćenja rizika, finansijsku kontrolu i poštovanje zakona.
- 14.4. Dužnosti, nadležnosti i ovlaštenja različitih nivoa organa upravljanja i uprave trebali bi se jasno definisati i razdvojiti.
- 14.5. Organi upravljanja Banke treba da osiguraju integritet sistema finansijskog računovodstva i izvještavanje Banke bazirano na izvještaju nezavisnog revizora.
- 14.6. Organi upravljanja Banke treba da nadgledaju proces objavljivanja informacija o Banci, kao i komunikaciju sa zainteresovanim stranama za rad Banke.

- 14.7. Organi upravljanja Banke treba da obezbijede kontrolu potencijalnih konflikata u ostvarivanju interesa Uprave, članova odbora i akcionara, uključujući zloupotrebe imovine Banke i izvršavanje transakcija sa povezanim licima.
- 14.8. Upravni i Nadzorni odbor blisko sarađuju, kako bi se maksimizirao rezultat rada Banke.
- 14.9. Tokom mandata i nakon mandata svi članovi Nadzornog odbora treba da poštuju principe povjerljivosti informacija u vezi sa radom Banke. Uprava mora da osigura da zaposleni u Banci takođe poštuju ovaj princip. Uprava treba da usvoji pravila povjerljivosti i metode za zaštitu takvih informacija, te sankcije za narušavanje tih pravila.
- 14.10. Svi članovi organa upravljanja Banke odgovaraju za štetu koju prouzrokuju Banci i akcionarima, a u skladu sa zakonskim propisima.
- 14.11. Nadležni organ ili zainteresovana strana može pokrenuti postupak pred nadležnim sudom protiv članova organa upravljanja Banke koji su donijeli odluku kojom se nanosi šteta Banci, povjericima ili vlasnicima.
- 14.12. Informacije o naknadama i ekonomskim koristima bilo koje vrste, koju članovi Nadzornog odbora, zaposleni ili članovi Uprave mogu ostvariti na osnovu pozicije i rada u Banci, moraju biti upotpunosti dostavljene Nadzornom odboru, te u slučajevima kada se radi o članovima Nadzornog odbora, Upravi i akcionarima. Informacije o dodatnim prihodima koje proizlaze iz pozicije nekog lica u Banci, čak i ako nisu plaćeni od strane Banke, takođe trebaju biti dostavljene odgovarajućim organima Banke.

Standard 15 - Uloga i odgovornost Uprave Banke

- 15.1. Uprava Banke organizuje rad i vodi poslovanje u sjedištu Banke, te zastupa Banku.
- 15.2. Uprava Banke obezbjeđuje zakonitost poslovanja Banke i usklađenost poslovanja sa relevantnim propisima važećim u Republici Srpskoj, standardima i pravilima bankarske struke, te najvišim etičkim standardima upravljanja, te obezbjeđuje sprovođenje usvojenih strategija i politika, te sprovođenje mjera naloženih od Agencije, predlaže Nadzornom odboru Banke poslovnu politiku, strategiju i finansijski plan Banke, uključujući strategiju i politiku upravljanja rizicima i strategiju upravljanja kapitalom, predlaže Nadzornom odboru Banke plan oporavka Banke, kao i njegove izmjene, priprema i podnosi Skupštini Banke, posredstvom Nadzornog odbora Banke, godišnje finansijske izvještaje i izvještaje o poslovanju Banke, sa izvještajem privrednog društva za reviziju i mišljenjem Odbora za reviziju Banke, pri čemu se na sadržaj izvještaja o poslovanju Banke shodno primjenjuju odredbe zakona kojima se uređuju privredna društva i računovodstvo i revizija, podnosi Nadzornom odboru Banke izvještaj o: sprovođenju poslovne politike i odstupanjima od ranijih predviđanja sa navođenjem razloga za odstupanje, kao i drugim pitanjima budućeg poslovanja Banke, najmanje jednom u 3 (tri) mjeseca, profitabilnosti poslovanja Banke, uključujući profitabilnost upotrebe kapitala Banke, prilikom razmatranja Nadzornog odbora Banke o godišnjim finansijskim izvještajima, poslovnim aktivnostima, prihodima i rashodima Banke, najmanje jednom u 3 (tri) mjeseca, drugim pitanjima na zahtjev Nadzornog odbora Banke a koja su od značaja za poslovanje i stanje Banke ili se razumno može očekivati da mogu uticati na položaj Banke, izvršava odluke i sprovodi akte Skupštine i Nadzornog odbora Banke, obezbjeđuje da Banka posluje u skladu sa pravilima o upravljanju rizicima, a naročito: sprovodi i redovno preispituje strategiju i politike upravljanja rizicima, usvaja procedure za utvrđivanje, mjerenje i procjenu rizika, kao i upravljanje rizicima,

uključujući i rizike koji proizlaze iz makroekonomskog okruženja u kojem Banka posluje, primjenjuje procedure kontrole i nadzora nad aktivnostima Banke, uključujući efikasnost kontrolnih funkcija, redovno, a najmanje jednom godišnje ocjenjuje njihov kvalitet i, ako je potrebno, poboljšava ih u skladu sa poslovnom politikom Banke i o tome obavještava Nadzorni odbor Banke, uspostavlja tačno utvrđene, jasne i dosledne unutrašnje odnose u vezi sa odgovornošću, koji obezbjeđuju jasno razgraničavanje ovlašćenja i odgovornosti, te sprečava nastanak sukoba interesa, odlučuje o plasmanima i zaduživanju Banke do iznosa koji utvrdi Nadzorni odbor Banke, zaključuje, uz prethodnu saglasnost Nadzornog odbora Banke, pravni posao koji dovodi do ukupne izloženost Banke od 10% priznatog kapitala prema jednom licu ili grupi povezanih lica ili do svakog narednog povećanja te izloženosti, te o tome obavještava Nadzorni odbor Banke, zaključuje, uz prethodnu saglasnost Nadzornog odbora Banke, pravni posao sa licem u posebnom odnosu sa Bankom i o tome obavještava Nadzorni odbor Banke, imenuje i razrješava više rukovodstvo i utvrđuje naknadu za njihov rad, redovno preispituje adekvatnost i način objavljivanja i saopštavanja informacija o finansijskom stanju i poslovanju Banke, odlučuje o pravima i obavezama zaposlenih, te obezbjeđuje da svi zaposleni budu upoznati sa propisima i drugim aktima Banke koji uređuju radne odnose, obezbjeđuje sigurno, kvalitetno i efikasno funkcionisanje i redovno praćenje informacionog sistema Banke i sistema trezorskog poslovanja, bez odgađanja informiše Agenciju o svakom značajnom pogoršanju finansijskog stanja Banke ili o mogućnosti tog pogoršanja, kao i o drugim činjenicama koje mogu znatno uticati na finansijsko stanje Banke, donosi poslovnik o radu Uprave Banke, odlučuje o drugim pitanjima u vezi sa organizovanjem rada i poslovanjem Banke, a koja nisu u nadležnosti Skupštine i Nadzornog odbora Banke, donosi i druge opšte akte Banke iz okvira svojih nadležnosti i ovlašćenja, odnosno opšte akte Banke operativne prirode (npr. procedure, uputstva...).

- 15.3. Uprava Banke dužna je da obezbijedi transparente i kvalitetne odnose Banke i zainteresovanih strana, te da brine da Banka poštuje sva prava zainteresovanih strana zasnovana na zakonu i dobrim poslovnim običajima.
- 15.4. Niko ko nadležnim državnim organima ili organima Banke ukaže na nedostatke u primjeni propisa ili etičkih normi unutar Banke ne smije da trpi negativne posledice.
- 15.5. Uprava Banke izrađuje strategiju poslovanja Banke zajedno sa Nadzornim odborom Banke, te osigurava njeno sprovođenje
- 15.6. Uprava Banke treba da uspostavi odgovarajući sistem interne kontrole i upravljanja rizicima u Banci.
- 15.7. Pored redovnog dostavljanja godišnjih finansijskih izvještaja, konsolidovanih finansijskih izvještaja i izvještaja revizora, Uprava Banke u razumnom roku, obezbjeđuje Nadzornom odboru Banke redovne, blagovremene, pouzdane i detaljne informacije o događajima koji mogu značajno uticati na buduću uspješnost poslovanja Banke i/ili finansijsku situaciju Banke. U slučaju nepotpunosti takvih informacija, članovi Nadzornog odbora Banke mogu zahtijevati dodatne informacije.
- 15.8. Uprava ne smije sankcionisati ili prijetiti zaposlenom koji je ujedno i akcionar, gubitkom radnog mjesta, zbog njegovog djelovanja pri ostvarivanju akcionarskih prava.

Standard 16 – Uloga i odgovornost Nadzornog odbora Banke

- 16.1. Nadzorni odbor kontrolira da li Banka posluje u skladu sa zakonom i drugim propisima, dobrim poslovnim običajima poslovnim moralom.
- 16.2. Nadzorni odbor treba objektivno i nezavisno od Uprave Banke da kontrolira obavljanje poslova Banke.
- 16.3. Da bi ispunili svoje odgovornosti, članovi Nadzornog odbora Banke moraju imati pristup tačnim i pravovremenim informacijama.
- 16.4. Nadzorni odbor treba da se sastoji od članova koji adekvatno razumiju poslovanje Banke, koji imaju neophodne sposobnosti, znanje i stručnost potrebnu za obavljanje njihovih dužnosti, te koji imaju dobar ugled i reputaciju.
- 16.5. Predsjednik Nadzornog odbora Banke treba da koordinira rad Nadzornog odbora, te da podstiče druge članove na aktivan i efikasan rad. U slučaju da neki od članova ne prisustvuju sjednicama ili su neaktivni na sjednicama odbora ova informacija se objavljuje na skupštini akcionara kroz izvještaj o radu Nadzornog odbora Banke.
- 16.6. Predsjednik Nadzornog odbora treba da osigura da su svi članovi Nadzornog odbora, prije održavanja sjednica Nadzornog odbora, informisani na odgovarajući način o pitanjima o kojima će se raspravljati tokom sjednica Nadzornog odbora Banke.
- 16.7. Nijedan član Nadzornog odbora ne smije pri donošenju odluka pretpostaviti lične interese i interese sa njim povezanih lica interesima Banke, niti svojim odlukama smije za sebe i sa njim povezana lica iskoristiti poslovne prilike namijenjene Banci.
- 16.8. Nijedan član Nadzornog odbora ne smije tajnim djelovanjem ostvarivati ličnu korist na osnovu svoje pozicije u Banci.
- 16.9. Nadzorni odbor ne smije tolerisati neopravdano korištenje imovine Banke niti zloupotrebu ovlaštenja, uključujući i izdavanje ili otkup hartija od vrijednosti Banke po neadekvatnim cijenama.
 - Nadležnosti nadzornog odbora su da: saziva sjednice Skupštine Banke i utvrđuje prijedlog dnevnog reda, utvrđuje prijedloge odluka za Skupštinu Banke i kontrolira njihovo sprovođenje, utvrđuje prijedlog poslovne politike i strategije Banke, plan poslovanja i podnosi ih Skupštini Banke na konačno usvajanje, usvaja strategiju i politiku za upravljanje rizicima, kao i strategiju za upravljanje kapitalom Banke, usvaja tromjesečne, polugodišnje i godišnje izvještaje Uprave Banke o sprovođenju poslovne politike, profitabilnosti poslovanja Banke, poslovnim aktivnostima i drugim pitanjima iz njegove nadležnosti i obrazlaže Skupštini Banke svoje mišljenje o tim izvještajima, razmatra godišnji izvještaj o poslovanju i finansijske izvještaje sa izvještajem privrednog društva za reviziju, daje mišljenje na navedene izvještaje i podnosi Skupštini Banke na usvajanje, podnosi Skupštini Banke izvještaj o obavljenom nadzoru, donosi akt o uspostavljanju sistema unutrašnjih kontrola i vrši nadzor nad tim sistemom, usvaja tromjesečne, polugodišnje i godišnje izvještaje kontrolnih funkcija, te daje mišljenje Skupštini Banke o ovim izvještajima, usvaja izvještaje Odbora za reviziju Banke, usvaja prijedlog finansijskog plana Banke, usvaja plan oporavka Banke, kao i njegove izmjene, usvaja program i plan rada interne revizije, usvaja opšte uslove poslovanja Banke, kao i njihove izmjene i dopune, odlučuje o unutrašnjoj organizaciji, odnosno organizacionoj strukturi Banke koja obezbjeđuje podjelu dužnosti, nadležnosti i odgovornosti zaposlenih na način kojim se sprečava sukob interesa i obezbjeđuje transparentan i

dokumentovan proces donošenja i sprovođenja odluka, imenuje i razrješava predsjednika i članove Uprave Banke, te utvrđuje naknade za njihov rad, imenuje i razrješava članove Odbora za reviziju, Odbora za rizike, Odbora za naknade, Odbora za imenovanja i drugih odbora Nadzornog odbora Banke, imenuje i razrješava rukovodioce kontrolnih funkcija i njihove zamjenike, te utvrđuje naknade za njihov rad, po potrebi zauzima stavove i odlučuje o prijedlozima Odbora za reviziju Banke za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti, usvaja politiku plata, naknada i ostalih primanja zaposlenih u Banci, donosi politiku za procjenu ispunjenosti propisanih uslova za članstvo u Upravi Banke, te odlučuje o njihovim izmjenama i dopunama, utvrđuje iznose do kojih Uprava Banke može odlučivati o plasmanima, zaduživanju i drugim transakcijama sa imovinom Banke, odlučuje o kupovini, prodaji, zamjeni i drugim transakcijama sa imovinom, direktno ili posredstvom zavisnih društava, čija je vrijednost između 15% i 33% knjigovodstvene vrijednosti imovine Banke, predlaže Skupštini Banke donošenje odluke o kupovini i prodaji, zamjeni i drugim transakcijama sa imovinom, direktno ili posredstvom zavisnih društava, preko 33% knjigovodstvene vrijednosti imovine Banke, daje prethodnu saglasnost za zaključivanje pravnog posla koji dovodi do ukupne izloženosti Banke od 10% priznatog kapitala prema jednom licu ili grupi povezanih lica ili do svakog narednog povećanja ove izloženosti, predlaže Skupštini Banke izbor i razrješenje privrednog društva za reviziju, donosi poslovnik o radu Nadzornog odbora Banke i poslovnik o radu odbora Nadzornog odbora Banke, obavještava Agenciju i druge nadležne organe o nezakonitostima i nepravilnostima utvrđenim u poslovanju Banke, obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom o bankama Republike Srpske, Statutom i odlukama Skupštine Banke, imenuje i razrješava sekretara Banke, donosi i druge opšte akte Banke iz okvira svojih nadležnosti i ovlašćenja, odnosno opšte akte sistemske prirode (npr. strategije i politike), donosi pojedinačne akte Banke iz okvira svojih nadležnosti i ovlašćenja, odnosno pojedinačne akte kojima provodi nadležnosti i ovlašćenja koja su mu data relevantnim propisima važećim u Republici Srpskoj, Statutom i drugim internim aktima Banke.

- 16.10. Nadzorni odbor treba da donese Poslovnik o svom radu koji kao minimum sadrži standarde stručnosti i nezavisnosti Uprave i članova Nadzornog odbora, moralne standarde u njihovom ponašanju, odgovornost, uključujući prisustvo sjednicama, pažnju u odlučivanju, pravila za objavljivanje i uvid u moguće sukobe interesa sa Bankom, politiku naknada prema Upravi, kao i druga pitanja koja se smatraju značajnim.
- 16.11. Nadzorni odbor Banke treba da definiše i usvoji interne principe i standarde upravljanja Bankom, uključujući principe izuzeća, objavljivanja sukoba interesa i javnosti informacija o naknadama, te ih primjenjivati na osnovu sopstvenih procedura.
- 16.12. Svaki član Nadzornog odbora Banke mora osigurati i posvetiti dovoljno vremena dužnostima i aktivnostima u Nadzornom odboru.
- 16.13. Ako je neki od članova Nadzornog odbora učestvovao na manje od pola sjednica Nadzornog odbora u toku godine, informacija o tome se objavljuje u Izveštaju o radu Nadzornog odbora.
- 16.14. Predsjednik Nadzornog odbora koordinira rad Nadzornog odbora i predsjedava njegovim sjednicama.
- 16.15. Predsjednik Nadzornog odbora redovno održava kontakt sa Upravom Banke sa kojom se konsultuje po pitanjima poslovne strategije, poslovnog razvoja i upravljanja rizicima u Banci.

- 16.16. Nadzorni odbor se sastaje redovno, najmanje jednom u tri mjeseca. Sve odluke Nadzornog odbora donose se na sjednicama Nadzornog odbora.
- 16.17. Svi članovi nadzornog odbora se pozivaju na sjednice Nadzornog odbora na isti način koji osigurava istovremenost, jednaku informisanost i jednak pristup svim relevantnim informacijama. U slučaju geografske udaljenosti članova Nadzornog odbora, Nadzorni odbor može održati sjednice elektronskim putem, uz mogućnost glasanja uz korištenje savremene tehnologije.
- 16.18. Članovi Uprave Banke po pravilu prisustvuju sjednicama Nadzornog odbora Banke, osim kada Nadzorni odbor Banke raspravlja o radu Uprave Banke.
- 16.19. Nadzorni odbor mora dostavljati izvještaj o svom radu, te tačno i sveobuhvatno izvještavati Skupštinu akcionara Banke o svom radu, najmanje jednom godišnje. Izvještaj sadrži detaljne informacije o radu Nadzornog odbora, Uprave i Banke u cjelini, opis i ocjenu saradnje sa Upravom i sa revizorom, kao i stav i ocjenu mišljenja revizora.
- 16.20. U godišnjem izvještaju Nadzornog odbora detaljno se prikazuje nadzor poslovanja Banke, nadzor rada Uprave Banke, mišljenje o godišnjim finansijskim izvještajima, mišljenje o prijedlogu Uprave Banke o raspodjeli dobiti, aktivnosti Nadzornog odbora, te samoprocjena efikasnosti rada Nadzornog odbora.
- 16.21. Nadzorni odbor Banke može da ustanovi posebne odbore ili komisije koji su u stanju donositi kvalifikovane, stručne, nezavisne i profesionalne analize konkretnih problema, čime povećava efikasnost sopstvenog rada.
- 16.22. Između Uprave i Nadzornog odbora treba da postoji kontinuiran kontakt, pri čemu je od izuzetne važnosti da postoji poštovanje povjerljivosti razmijenjenih informacija između njih.

Standard 17 - Sukob interesa u organima Banke

- 17.1. Član Uprave, član Nadzornog odbora i prokurista mogu da zaključe pravni posao sa Bankom, samo ako je taj pravni posao odobren u dobroj vjeri, većinom glasova članova Nadzornog odbora koji nemaju interes u tom poslu, a u slučaju da takva većina ne postoji, većinom glasova članova koji nemaju lični interes. Lice koje ima lični interes ne može da glasa prilikom odlučivanja o odobrenju pravnog posla sa Bankom.
- 17.2. Član Nadzornog odbora Banke je u sukobu interesa ako je on ili član njegove porodice: ugovorna strana u pravnom poslu sa Bankom, u finansijskom odnosu sa licem iz pravnog posla ili radnje koje zaključuje ugovor sa Bankom ili koje ima finansijske interese u tom poslu ili radnji, po osnovu kojih se razumno može očekivati da utiču na njegovo postupanje, pod kontrolnim uticajem strane iz pravnog posla ili radnje ili lica koje ima finansijski interes u pravnom poslu ili radnji, tako da se osnovano može očekivati da utiču na njegovo postupanje suprotno interesu Banke.
- 17.3. Pod članovima porodice člana Nadzornog odbora Banke smatraju se: njegov bračni drug, roditelji, brat ili sestra tog bračnog druga; njegov krvni srodnik u pravoj liniji (roditelji, djeca i njihovi potomci) i u pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva (brat, sestra) ili bračni drug bilo koga od ovih lica; usvojlac, usvojenik i druga lica koja sa tim licem žive u zajedničkom domaćinstvu.

- 17.4. Pod finansijskim interesom ili kontrolnim uticajem za koji se osnovano može očekivati da utiču na postupanje člana Nadzrnog odbora Banke suprotno interesu Banke smatra se naročito: ako je on većinski akcionar ili akcionar sa udjelom koji ga čini kvalifikovanim akcionarom društva, ako je lice s poslovnim, finansijskim ili uskim porodičnim odnosima sa nekim većinskim akcionarom ili akcionarom sa ulogom koji ga čini kvalifikovanim akcionarom društva, ako je važan dobavljač/kupac robe i usluga (uključujući savjetodavne i revizorske usluge), ako je, na bilo koji drugi način, povezan sa gore pomenutim grupama i kategorijama lica, tako da ti odnosi utiču na njegovo nezavisno i nepristrasno odlučivanje.
- 17.5. Svi članovi uprave, kao i članovi Nadzornog odbora Banke trebaju da prijave postojanje sukoba interesa Nadzornom odboru Banke i Sekretaru Banke.
- 17.6. Uprava i Nadzorni odbor Banke dužni su da osiguraju da lice koje ima sukob interesa sa Bankom po određenim pitanjima ne odlučuje ili se uopšte ne bavi tim pitanjem u ime Banke.
- 17.7. Ukoliko se lice suoči sa sukobom interesa u svom radu, o tome mora da obavijesti nadležni organ koji nije u takvom sukobu interesa, prema jasno utvrđenim procedurama i rokovima, utvrđenim opštim aktom Banke.
- 17.8. Članovi Nadzornog odbora Banke ne bi trebalo da odlučuju ili rješavaju u ime Banke po pitanjima po kojima imaju sukob interesa sa Bankom. Taj predmet će umjesto toga rješavati viši organ ili ravnopravan član koji nema takav sukob interesa. U slučajevima gdje to nije praktično moguće, viši organ koji nema takav sukob interesa mora biti u potpunosti obaviješten o prirodi i značaju pitanja i o detaljima sukoba interesa.
- 17.9. Svaku odluku koju donese lice koje ima sukob interesa trebalo bi procijeniti po najstrožijim standardima pravičnosti i nezavisnosti.
- 17.10. Materijalni sukob interesa ili sukob interesa koji nije privremene prirode, a u kojem se našao član Uprave i/ili Nadzornog odbora Banke treba da rezultira okončanjem mandata tog člana.
- 17.11. Lica koja su u potencijalnom sukobu interesa ne bi trebalo birati u Upravu i/ili Nadzorni odbor Banke.
- 17.12. Znanja stečena u vezi sa poslovanjem Banke zaposleni u Banci ne mogu zloupotrebjavati protivno interesima akcionara i poslovnom ugledu Banke. Sadržaj pomenutih znanja mora biti precizno utvrđen odlukom Uprave Banke.
- 17.13. Nijedan član Uprave i/ili Nadzornog odbora Banke, zaposleni ne smije primati novac, poklone ili druge pogodnosti za sebe ili bilo koje drugo lice, niti trećim stranama davati bilo kakve nezakonite pogodnosti.
- 17.14. U svom izvještaju o radu Nadzorni odbor Banke informiše Skupštinu akcionara Banke o situacijama sukoba interesa, te o svojim aktivnostima i djelovanjem u vezi sa tim situacijama.
- 17.15. Nijedan član Uprave i/ili Nadzornog odbora ne smije pri donošenju odluka pretpostaviti lične interese i interese sa njim povezanih lica interesima Banke, niti svojim odlukama smije za sebe i sa njim povezana lica iskoristiti poslovne prilike namijenjene Banci
- 17.16. Članovi uprave i Nadzornog odbora ne smiju, pri obavljanju svojih dužnosti, zahtijevati niti prihvatati od trećih lica plaćanja, niti bilo koje druge vrste pogodnosti za sebe niti za

- bilo koje drugo lice, niti davati trećim licima nezakonite prednosti na osnovu kojih ta lica mogu steći korist.
- 17.17. Članovi uprave i Nadzornog odbora ne mogu direktno ili indirektno (preko povezanih lica) biti angažovani u drugoj komercijalnoj banci sa sjedištem na teritoriji Bosne i Hercegovine.
- 17.18. Članovi uprave i Nadzornog odbora mogu se baviti dodatnim aktivnostima iz domena poslova uprave i Nadzornog odbora u drugim privrednim društvima, uz obavezno obavještanje ostalih članove Uprave, odnosno Nadzornog odbora Banke.
- 17.19. Svaki član Nadzornog odbora bi trebao da izvijesti Nadzorni odbor Banke o promjeni u svom portfelju akcija Banke, najkasnije 24 časa od dana kada je transakcija zaključena.

Standard 18- Nezavisnost članova Nadzornog odbora

- 18.1. Najmanje dva člana Nadzornog odbora treba da budu nezavisna od Banke i slobodan od bilo kakvih poslovnih i drugih odnosa i veza koji mogu značajnije da utiču na njegovo objektivno i profesionalno rasuđivanje pri donošenju odluka.
- 18.2. Banka treba da objavljuje spisak članova Nadzornog odbora koji su nezavisni.
- 18.3. Nadzorni odbor Banke bi trebao redovno da vrši procjenu nezavisnosti svojih članova i od svakog člana treba da zahtijeva da dostavi relevantne informacije neophodne za procjenu njihove nezavisnosti.
- 18.4. Kriterijumi za utvrđivanje nezavisnosti članova Nadzornog odbora su sledeći: nije akcionar Banke niti je povezan poslovno ili na neki drugi način s većinskim ili kontrolnim akcionarom Banke, u poslednje tri godine nije bio član Uprave Banke, u poslednje dvije godine ni on niti članovi njegove porodice nisu bili zaposleni u Banci, nije vlasnik više od 10% akcija ili udjela, direktno ili indirektno, u licu koje je isplatilo ili primilo isplate od Banke, ne prima bilo kakvu finansijsku naknadu od Banke, osim naknade za svoje članstvo u Nadzornom odboru, u poslednje tri godine nije bio glavni savjetnik, konsultant niti čelni čovjek nekog subjekta koji je angažovan kao konsultant Banci, nije značajan dobavljač niti klijent Banke, zaposleni, niti član nekog upravljačkog organa takvog dobavljača ili klijenta ili nekog drugog društva iz iste djelatnosti, nije bio nezavisni revizor Banke, nema druge, materijalno značajne ugovorne odnose sa Bankom, nema nikakvog interesa niti poslovnih i drugih odnosa za koje bi se moglo smatrati da značajno utiču na njegovu sposobnost da postupa u najboljem interesu Banke.
- 18.5. Kod ocjenjivanja nezavisnosti člana Nadzornog odbora Banke trebaju se uzeti u razmatranje i njegovi porodični odnosi, članstva u drugim organima upravljanja u Banci, te odnosi sa drugim licima koja se ne smatraju nezavisnim, kao i druge veze, interesi i okolnosti koji bi mogli imati uticaja na nezavisnost tog lica.
- 18.6. Banka je obezbijedila poštovanje principa prema kojem članovi uprave i Nadzornog odbora Banke ne mogu imati to svojstvo, niti biti zaposleni, odnosno prokuristi u bilo kom drugom društvu, odnosno drugom pravnom licu iste ili srodne djelatnosti koja bi mogla biti konkurentna, niti mogu biti preduzetnici koji obavljaju takvu djelatnost.
- 18.7. Lica koja obavljaju funkcije direktora, članova Uprave ili članova Nadzornog odbora u drugim pravnim licima (koja obavljaju djelatnost različitu od djelatnosti Banke) dužna su o tome obavijestiti Banku.

- 18.8. Lica koja obavljaju funkcije direktora, članova Uprave ili članova Nadzornog odbora, a posjeduju akcije u drugim pravnim licima dužna su o tome obavijestiti Banku.

Standard 19 - Naknade članova Nadzornog odbora i Uprave Banke

- 19.1 Određivanje naknada za članove Nadzornog odbora i Uprave Banke trebalo bi biti zasnovano na jasnim i javno objavljenim principima i procedurama, pri čemu naknade ne moraju biti samo fiksno utvrđene, već se mogu odrediti različiti oblici stimulacija u formi naknada baziranih na rezultatima poslovanja, koji se odvojeno objavljuju u finansijskim izvještajima.
- 19.2 Kod utvrđivanja iznosa naknade, treba uzeti u obzir uspješnost poslovanja Banke, njegove finansijske rezultate, obim nadležnosti svakog člana Nadzornog odbora i Uprave Banke i funkcije koje su im povjerene, te nivo naknada članova Nadzornih odbora i Uprava u uporedivim društvima koja posluju na tržištu.
- 19.3 Sve vrste i iznosi naknade ili drugih ekonomskih koristi koje članovi organa Banke imaju od Banke trebaju biti objavljene nadležnim organima koji su birali te pojedince.

Standard 20 - Interna revizija i Odbor za reviziju

- 20.1. Poslove interne revizije vrši fizičko lice koje je u radnom odnosu u Banci, uz odgovarajuće kvalifikacije definisane aktima Banke.
- 20.2. Interni revizor Banke: vrši ocjenu adekvatnosti funkcije upravljanja rizicima i funkcije praćenja usklađenosti poslovanja, radi identifikovanja, praćenja i kontrole ključnih rizika, te preduzimanja odgovarajućih mjera za njihovo ograničavanje i ublažavanje, vrši ocjenu tačnosti, ispravnosti i pouzdanosti sistema računovodstvenih evidencija i finansijskih izvještaja Banke, vrši ocjenu adekvatnosti informacionog sistema u Banci, vrši ocjenu strategije i postupaka za internu procjenu adekvatnosti kapitala i internu procjenu adekvatnosti likvidnosti, vrši ocjenu pouzdanosti sistema izvještavanja, kao i pravovremenosti i tačnosti izvještaja propisanih relevantnim propisima važećim u Republici Srpskoj, vrši ocjenu sistema prikupljanja i ispravnosti informacija koje se javno objavljuju u skladu sa Zakonom o bankama Republike Srpske, vrši ocjenu upravljanja i zaštite imovine Banke, vrši ocjenu primjene politike plata, naknada i drugih primanja u Banci, vrši ocjenu slabosti u poslovanju Banke i njenih zaposlenih, kao i slučajeva neizvršenja obaveza i prekoračenja ovlašćenja, vrši ocjenu postupanja Banke po nalogima i preporukama Agencije i privrednog društva za reviziju, vrši ocjenu ostalih poslova Banke propisanih relevantnim propisima važećim u Republici Srpskoj, obavlja ostale poslove potrebne za ostvarivanje ciljeva interne revizije
- 20.3. Interni revizor ima pravo uvida u poslovne knjige, finansijske izvještaje i svu dokumentaciju Banke i njenih podređenih društava, te da bez ograničenja vrši nadzor nad poslovanjem Banke i učestvuje na sjednicama Nadzornog odbora i njegovih odbora.
- 20.4. Nadzorni odbor Banke imenuje Odbor za reviziju, koji se sastoji od lica koja nisu u sukobu interesa sa Bankom i koja zadovoljavaju kriterijume nezavisnosti.
- 20.5. Odbor za reviziju: predlaže Nadzornom odboru plan rada interne revizije, razmatra izvještaje interne revizije i drugih kontrolnih funkcija, te daje mišljenje o ovim izvještajima, razmatra godišnje finansijske izvještaje i izvještaje o poslovanju banke, sa izvještajem

privrednog društva za reviziju, koji se podnose Nadzornom odboru i Skupštini Banke i druge finansijske izvještaje, te daje mišljenje po istim, ispituje primjenu računovodstvenih standarda u pripremi finansijskih izvještaja, analizira i nadzire primjenu i adekvatno sprovođenje usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola, izvještava Nadzorni odbor o preduzetim aktivnostima, kao i o utvrđenim nepravilnostima odmah po njihovom saznanju, te predlaže način njihovog otklanjanja, izvještava Nadzorni odbor o realizaciji preporuka po izvještajima o obavljenoj internoj i spoljnoj reviziji, dostavlja Nadzornom odboru i Skupštini poseban izvještaj o ugovorima zaključenim između Banke i lica u posebnom odnosu sa Bankom, izvještava Nadzorni odbor o usklađenosti poslovanja Banke sa zakonom, drugim propisima i standardima poslovanja, sprovodi postupak i predlaže Nadzornom odboru privredno društvo za reviziju banke, kao i u slučaju potrebe daje obrazloženi prijedlog za razrješenje privrednog društva za reviziju, prati i razmatra, sa privrednim društvom za reviziju Banke, godišnju reviziju finansijskih izvještaja Banke, predlaže Nadzornom odboru Banke da se određena pitanja u vezi sa internom i spoljnom revizijom uvrste u dnevni red Skupštine Banke, podnosi Nadzornom odboru tromjesečni, polugodišnji i godišnji izvještaj o svom radu, saziva sjednicu Nadzornog odbora ukoliko smatra da su ugroženi interesi akcionara ili utvrdi nezakonitosti i nepravilnosti organa upravljanja

- 20.6. Članovi odbora za reviziju treba da imaju odgovarajuće stručne i moralne karakteristike koje obezbjeđuju nezavisnost u radu poput: nezavisnosti od Nadzornog odbora Banke, sposobnosti da rasuđuju objektivno, razumijevanja svrhe i odgovornosti Odbora za reviziju, raspoloživost dovoljnog vremena da se može posvetiti obavezama u odboru, široka stručna znanja, poznavanje aktivnosti Banke, dovoljno znanja iz oblasti finansija, te računovodstvenih i revizorskih standarda.
- 20.7. Predsjednik odbora za reviziju treba da bude lice odgovarajuće stručnosti i iskustva u poslovima računovodstva, finansija i revizije.
- 20.8. Ovlašćenja, dužnosti i nadležnosti Odbora za reviziju treba da budu jasno propisane Poslovníkom o radu Odbora za reviziju.
- 20.9. Predsjednik odbora za reviziju ne treba da bude lice koje je u periodu od najmanje pet godina unazad bilo član Nadzornog odbora Banke.
- 20.10. Odbor za reviziju treba se sastajati u redovnim intervalima, i to najmanje jednom kvartalno, a o svojim aktivnostima izvještava Nadzorni odbor.
- 20.11. Odbor za reviziju treba da prati i analizira obim revizije koja se obavlja u Banci, njene rezultate, podnosi izvještaj sa preporukama Nadzornom odboru, nakon čega prati njihovu realizaciju, o čemu takođe izvještava Nadzorni odbor.
- 20.12. Odbor za reviziju saraduje sa imenovanim nezavisnim revizorom Banke i osigurava kontinuiranu i efikasnu razmjenu mišljenja i informacija neophodnih za rad odbora.
- 20.13. Odbor za reviziju bi trebao da učestvuje u preispitivanju računovodstvenih politika i drugih pitanja iz oblasti računovodstva

Standard 21 – Nezavisni revizor

- 21.1. Revizija finansijskih izvještaja treba da bude obavljena u skladu sa profesionalnim i etičkim principima i standardima, koji se primjenjuju u Republici Srpskoj.

- 21.2. Prijedlog za izbor nezavisnog eksternog revizora daje Odbor za reviziju Nadzornom odboru Banke, a Nadzorni odbor Banke Skupštini akcionara Banke.
- 21.3. Nezavisni revizor ne može biti iz preduzeća koje već obavlja konsultantske usluge za Banku ili u slučaju da više od 30% prihoda revizorska kuća ostvaruje u poslovanju sa tim Bankom, osim u prvoj godini svoga rada.
- 21.4. Prije nego što se imenuje nezavisni revizor na sjednici Skupštine akcionara, akcionari trebaju biti informisani o tome da li je revizorska kuća ranije već angažovana na poslovima revizije. Banka ne bi trebalo da imenuje istog revizora na period koji je duži od 5 godina.
- 21.5. Akcionari bi trebali biti informisani o tome da li postoje bilo koje okolnosti ili činjenice koje mogu da uzrokuju konflikt interesa.
- 21.6. Imenovani nezavisni revizor treba da prisustvuje sjednici Skupštine akcionara Banke, kada se razmatra usvajanje finansijskih izvještaja.
- 21.7. Nezavisni revizor Banke treba da se obavještava istovremeno sa obavještenjem akcionara Banke o održavanju sjednice Skupštine akcionara Banke radi učestvovanja u radu Skupštine, a u skladu sa opštim aktima Banke i Statutom.

Standard 22 - Unutrašnja kontrola

- 22.1. U cilju uspostavljanja mehanizama za zaštitu interesa akcionara i imovine Banke, Nadzorni odbor treba da ustanovi i osigura funkcionisanje adekvatnog i efikasnog sistema unutrašnjih kontrola.
- 22.2. Rukovodioci na svim nivoima dužni su da kontrolišu rad izvršilaca u organizacionom dijelu kojim rukovode, da obezbijede ažurnost, formalno-pravnu ispravnost i potpisivanje dokumenata od lica koja su za to ovlaštena.
- 22.3. Osnovni zadatak lica nadležnih u ovoj oblasti je da ukažu na rizike koji bi eventualno mogli uticati na uspješnost u poslovanju i na uspješno ispunjavanje poslovnih planova. Njihov rad uključuje provjeru procedura efikasnog poslovanja Banke, kao i otkrivanje i smanjenje finansijskih i drugih rizika, te sprečavanje ostvarivanja nezakonitih koristi, u cilju olakšavanja optimalnog ekonomskog poslovanja Banke i uspješnog upravljanja rizikom.

Standard 23 - Odnosi sa ostalim zainteresovanim stranama

- 23.1. Potrebno je podsticati aktivnu saradnju između Banke i ostalih zainteresovanih strana za rad Banke u cilju stvaranja blagostanja, radnih mjesta i održivost finansijski zdravih društava.
- 23.2. U odnosima sa drugim zainteresiranim stranama (zaposlenima, povjericima, klijentima, dobavljačima), Banka ostvaruje svoja prava na fer principima tržišnog poslovanja i ispunjava svoje obaveze na odgovoran način, čime se obezbjeđuje dugoročan prosperitet Banke i njenih akcionara.
- 23.3. Ukoliko ostale zainteresovane strane učestvuju u procesu upravljanja, one bi trebale imati pristup relevantnim, preciznim i pouzdanim informacijama na blagovremenoj i redovnoj osnovi.

- 23.4. Ostale zainteresovane strane, uključujući pojedinačne zaposlene i njihova predstavnička tijela, trebaju imati mogućnost slobodnog izražavanja svojih stavova Nadzornom odboru i Upravi Banke, a da zbog takvog činjenja njihova prava ne budu ugrožena.

VI ZAVRŠNE ODREDBE

Revidirani Standardi upravljanja akcionarskim društvom Nova banka AD Banja Luka se primjenjuju počev od osmog dana od dana donošenja.

Danom stupanja na snagu ove verzije Standarda prestaje da važi prethodna verzija usvojena odlukom Nadzornog odbora Banke, broj: 01-NO-II-R-06-d/16 od 30.06.2016. godine

Predsjednik Nadzornog odbora
Goran Radanović

